

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 13. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnistvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 275.

V Ljubljani v torek, 1. decembra 1885.

Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

Z 1. decembrom pričela se je nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponovijo, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	5.—
„ četrt leta	2-50
„ en mesec	—85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	3.—
„ četrt leta	1-50
„ mesec	—50

za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Tiszina desetletnica.

Delj časa uže praznuje Ogerska slovesnost, katera je v Ogerski ravno tako redka, kakor drugod, desetletnico Tiszinega ministrovanja. Desetletnica ta pa se ne obhaja oficijalno, marveč to je slovesnost, katero je priredil narod prostovoljno. Vsa svojemu ministru in kateri ne nasprotujejo ministri sovražniki, marveč jo celo podpirajo. Vsa dežela, vsi slojevi prebivalstva tekmovali so v praznovanju, vsakdo je hotel na bolj jasen način pokazati svojo ljubezen in spoštovanje do ministerskega predsednika Kolomana pl. Tisze. Minola

nedelja bil je slovesen dan ne le za Budimpešto, marveč tudi za ostalo Ogersko. Budimpešta bila je oblečena v slovesno obleko, raz hiš plapolale so nebrojne zastave in javna poslopja odičena bila so z zelenjem.

Od vseh krajev prihajale so v Budimpešto deputacije zagotavljat ministerskega predsednika svoje udanosti in spoštovanja. Koloman Tisza pa ni zmerom užival tolikoga zaupanja v narodu. Ne le v prvih dnevih njegovega nastopa kot ministerski predsednik, tudi pozneje opazovali so Magjari njegovo delovanje z nekako nezaupljivostjo in antipatijo. In ker ministerski predsednik ni mogel vsem strankam takoj izpolniti posebnih želj in zahtev, napadali so ga ter mu odrekli sposobnost za ministrovanje. Pogodba z Avstrijo ni mu prinesla istega priznanja, katero je gotovo zaslužil s svojim prizadevanjem. Pri vprašanju glede okupacije Bosne in Ercegovine bila mu je nasprotnica skoro vsa Ogerska, saj je pač znana njena ljubezen do Turčije, in tedaj hoteli so Ogri v rešitev Turčije skoro žrtvovati interese svoje lastne dežele; Tisza bil je v nasprotju s temi ljubitelji Turkov, in marsikatera bridka ga je doletela.

Ob početku Tiszinega ministrovanja ni bila Ogerska finančno na posebno dobrih nogah; Tisza skušal jej je pomoči. Vlada bila je primorana, da se nekoliko zmanjša ali vsaj omeji uže 64 milijonov narasli primanjkljaj, povišati davke ter zmanjšati število uradov. Mnogo hrupa napravilo je to za deželo sicer zelo hasnovito postopanje v političnih krogih, marsikoga zadela je hudo ta naredba. In od tedaj stopil je tudi marsikdo, prej morda ministrov pristaš, v vrste nje-

govih nasprotnikov. In nasprotniki ti bili so nevarni tedaj. Dežela bila je po povodnih uničena, marsikateri kraj popolnoma opustošeni, narod bil je gladen, bēden, vender so se mu nalagali novi davki — to priliko ponudili so ministri nasprotniki, ščuvali so narod; in njih delo ni bilo pretežavno. Vender Tisza vzdrljal je tudi te napade, delal je brez ozira na razne stranke, in v kratkem znižal se je ogerski primanjkljaj na 14 milijonov, da-si se je 450 milijonov v železnice investiralo, vsled česar so vse mednarodne prometne črte Ogerske, kakor tudi ves notranji železniški promet prišle pod direktni vpliv države; ko pa je nastopil Tisza vlado, bilo je 17 železniških družb, katere so si polnile s temi dohodki svoje žepe.

Javno mnenje je opazilo, koliko se dela pod Tiszino vlado za uravnavo vodā in kako se na Reki vedno bolj množi promet ter se mesto povzdiga. Dežela je uvidela, da ne raste samo kredit države, marveč da vsled posredovanja bank in zemljiškokreditnih zavodov raste tudi osebni kredit, da se dela za javni mir in red, da se po vseh močeh skrbi za povzdigo kmetijstva, trgovine in obrtnije. Prebivalstvo je uvidelo, da nagodba deželi le koristi, da okupacijski stroški niso tako neznosni ter uvidela tudi, da se sme od zasadenih dežel v bodočnosti pričakovati zdatnih koristij.

In v vseh teh delih in uspehih opazoval je narod Tizin bister pogled, njegovo krepko roko; vedno bolj je rastlo zaupanje do njega, narod spoznaval je ministrove sposobnosti ter se uveril o njegovi požrtvovalnosti za domovino.

Narod blagoslavlja zdaj Tiszino delovanje; in celó opozicija mu ne more odrekati, da je s svojim blagonosnim postopanjem Ogerski pridobil v ino-

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Rouvenat in Jean Renaud gresta skupno domov. Poiščeta Lucilo in Blanche-o, ki ste se bili zaprli v sobo Rouvenatovo.

Četrte ure za njima pride na pristavo Josip Parizel.

V veži najde samo Serafino. Bil je bled, vender je visoko vihal nos ter oblastno gledal okoli sebe. „Iti hočem v sobo pokojnikovo, da tam tudi drugim sorodnikom pišem ter jim naznanim o Mellierovi smrti.“

Serafina se postavi pred njega ter mu zabrani pristop k stopnicam.

„No, kaj pomeni to?“ povpraša Parizel pomerivši dekle z očmi od nog do glave.

„Ne sme se tako-le meni nič tebi nič v sobo umrlega gopodarja, gospod Parizel!“

„Zdaj sem jaz tukaj gospodar. S póta!“

„Na vsak način moram vašo željo naznaniti prej gospodu Rouvenatu.“

Josip Parizel se porogljivo zareži. „Gospod Rouvenat nema tukaj besede!“

„Baš naopak: on je edini, ki ima govoriti!“

Josip Parizel stisne pesti. Pa premagoval se je. „S tabo se ne bom prepiral; pa kmalu boš dovolj kesala se, da si bila tako drzna. Sicer mi je prav, da pokličeš Rouvenata. Uže tako imam govoriti z njim!“

Po teh besedah je hotel dekle poriniti na stran, da bi šel gor po stopnicah. Ona ga pa ne pusti mimo kričeč: „To vam povem, da mi ne pridete gor!“

V tem trenutku se prikaže Rouvenat, katerega je to vpitje privabilo bilo na stopnice. „Saj sem vedel!“ zamomlja Rouvenat. Potem reče na glas: „Serafina, pustite gospoda Parizla gor!“

Dekla se mrmrajoč umakne; Parizel pa stopi gor po stopnicah.

„Z mano želite govoriti?“ povpraša Rouvenat vrh stopnic došedšega. „Česa želite?“ S temi besedami odpre sobo Jacques Mellierovo. Oba vstopita.

Parizel prične: „Vi pač veste, da sem glavni dedič pokojnikov? Jaz sem edini sorodnik, ki je bil dovolj blizu, da je dobil sporočilo o smrti Jacques Mellierovi. Zdaj moram pa tudi drugim sorodnikom to naznaniti ter jih poklicati le-sim. Smo tri rodovinska kolena, vseh skup pa najmanj dedičev. Jaz sam za-se sem jedno rodovinsko koleno.“

„Meni se zdi odveč, gospod Parizel, da hočete gospode sim poklicati,“ deje Rouvenat z glasom, katerega je zaman skušal umiriti. „Saj vsi stanujejo precej daleč od tukaj. Če se vam sicer prav zdi, da iste k sebi povabite, nemam jaz nič zoper to. Jaz se za vaše okoliščnosti ne brigam.“

„Dokler ne pridejo sorodniki, hočem med tem tu vse zapečatiti.“

„S kakošno pravico, gospod Parizel?“

„No, s pravico, katero ima dedič, gospod Rouvenat!“

„Eno vprašanje, gospod Parizel! Ali veste za gotovo, da ste dedič Jacques Mellierov?“

Parizel ga zmedeno pogleda. Potem pa zapno reče: „Ko sem Jacquesa zadnjič videl, ni dolgo še tega. . . .“

„Predčera ponoči. . . .“ zašepče Rouvenat.

zemstvu politično veljavo. Opozicija zdaj ne napada ministerskega predsednika več z isto besnostjo, kakor prejšnja, kajti nekoliko priznava njegovo uspešno delovanje, nekoliko pa se čuti preslabotno nasproti temu velikanu. In gotovo pride konečno do spoznanja, da je le složno z ministerstvom možno storiti kaj uspešnega za deželo. Tiszino stališče je zdaj osigurano; desetletno ministromstvo ni ga ntrudilo, marveč ukrepilo ter mu dalo mnogo dobrihkušenj. Sebi pa je postavil Tisza s požrtvovalnim delovanjem za državo v ogerski zgodovini lep spomenik in pozni rodovi spominati se bodo hvaležno plodonosnega njegovega delovanja.

Podpore za zgradbe ljudskih šol.

(Konec.)

4.) Stari trg v črnomeljskem okraji. Od proračunjenih stavbenih stroškov v znesku 6193 gld. pokrilo se bo blizu 900 gold. po 20% prikladi na direktne davke v znesku 2571 gold. za leto 1883. in po 15% za leto 1885. Okrajni šolski svet, po čegar poročilu se ima zidanje začeti leta 1886., nasvetuje podporo v znesku 2000 gold. Iz hranilničnega darila dovolilo se je za leto 1885. 200 gld., iz deželnega fonda pa se naj daruje 500 gold. za leto 1886. Vsakako bo morala občina skrbeti za stavbeni fond po prikladah, katerih se je do zdaj, razmeroma malo, še le 35% naložilo.

5.) Griblje v črnomeljskem okraji. Zidanje nove enorazrednice, s katerim se bo lahko pričelo spomladi 1886. leta, stalo bode s štirno vred 6774 gold. Občina si je naložila po 35% od leta 1883. do 1886., tedaj z vsem 140 (!) procent priklade na direktne davke, znašajoče 1623 gold. Pokrilo se bo tedaj po prikladah 2223 gold., po cesarskem darilu 200 gold., in hranilničnega darila 200 gold. tako, da še ostane nepokritih 4151 gold. in ako se dovoli 500 gold. iz deželnega fonda, še 3651 gold.

6.) Doberniče pri Rudolfovem. Stavbeni stroški blizu 6000 gld., direktni davki 3720 gld., na katere naložila je občina 8% priklado skozi 4 leta, tedaj z vsem le 32%, kar iznaša 1090 gld. Šola bi se imela zidati že 1886. leta. Iz hranilničnega darila je za leto 1885. le 100 gld. dovoljenih.

7.) Sv. Mihael pri Rudolfovem. Za pokritje stavbenih stroškov, proračunjenih na 4869 gld., si občina še ni naložila nobenih priklad na direktne davke, znašajoče 6814 gld., dobila pa je od cesarja 300 gld. Podpora v znesku 500 gld. naj se dovoli iz deželnega fonda le pod to, da občina sama po nakladanji na direktni davek skrbi za stavbeni fond ter se še le ta čas izplača, kedar se bo pričelo z zgradbo.

b) Po 300 gld.:

8.) Spodnji Logatec. Šola je že dozidana in je veljala 19253 gld. Občina je stroške pokrila deloma s prikladami (40%) na direktne davke, deloma s posojili (5000 gld.). Občina ni dobila nobene podpore iz deželnega fonda in od hranilnice še le letos 500 gld. Posebna prošnja ni došla deželnemu odboru, ampak le nasvet okrajno - šolskega sveta, ki se glasi na podporo 1000 gld.

9.) Terzin. Ustanovila se bode tukaj z dovoljenjem deželnega odbora, oziroma deželnega zbora nova enorazrednica, za katero bo šolska občina postavila tekom 1886. leta novo šolsko poslopje. Stavbenih stroškov bo 5415 gld. Občina si je nakladala na direktne davke (1509 gld.) 150%, po 50% na tri leta. Iz hranilničnega darila dovoljeno je 300 gld. in ravno toliko naj se dá iz deželnega fonda za leto 1886., ako se zidanje res prične v tem letu.

c) Po 200 gld.:

10.) Petrova Vas v črnomeljskem okraji. Nova enorazrednica se je imela letos zidati in je slavni deželni zbor že lani dovolil podporo v znesku 500 gld. za leto 1885. Občina je dobila dalje od cesarja 100 gld. in letos od hranilnice 500 gld. Ker znašajo vsi stavbeni stroški 5849 gld. in si je občina naložila na direktne davke (817 gld.) po 40% skozi 3 leta, pomanjkuje jej še blizu 3800 gld. Tedaj ker se nad 10% vseh stavbenih stroškov povprek ne more dovoliti za podporo, nasvetuje se za leto 1886. le še znesek 200 gld.

11.) Smlednik v kranjskem okraji. Šolsko poslopje se je povečalo, kar je stalo 3380 gld. v gotovini in zraven so občani dali brezplačno potrebni material in uprežno živino. Občina si je naložila po 27% na direktne davke (3001 gld.). Od hranilnice ni dobila podpore, ker se dajejo le za nove zgradbe. Okrajni šolski svet nasvetuje 400 do 500 gld. podpore, dovoli se naj tedaj za leto 1886. 200 gld.

12.) Zgornje Pirniče. Za leto 1885. dovolilo se je že 500 gld. iz deželnega fonda, in ker vsi stavbeni stroški znašajo 5700 gld., naj se dodéne še 200 gld.

13.) Črni Vrh v logaškem okraji. Šolsko poslopje se letos popravlja in prezidava, kar bode stalo okoli 4000 gld. v gotovem. Okrajni šolski svet nasvetuje 500 gld. podpore. Dovolj naj se za leto 1886. 200 gld.

14.) Jesenice pri Radovljici. Dobile so že 600 gld. podpore iz deželnega fonda. Ker znašajo skupni stroški za nakup posestva in prezidanje 11 000 gld., naj se dovoli še 200 gld. za l. 1886.

15.) Sv. Ana pri Tržiči. Z dovoljenjem deželnega odbora se bode pri sv. Ani ustanovila nova

enorazrednica, za katero je čestiti gospod Čarman vojaški duhoven v pokoju, podaril svojo hišo. Za popraviljanje potrebovalo se bod 1730 gld., h katerim naj se pripomaga iz deželnega fonda z 200 gld.

16.) Dobliče v črnomaljskem okraji. Dobile so iz hranilničnega darila 1000 gld., iz deželnega zaklada 500 gld. Šola se zida, je silno potrebna in ker je občina jako revna, naj se jej dovoli še 200 gld. podpore iz deželnega fonda.

17.) Kropa Poslopje, katero je pokojni c. kr. šolski nadzornik J. Šolar zapustil občini za šolo, bilo je v precéj stabem stanu, takó, da znašajo stroški za popravo 3409 gld. Občina je sicer dobila od hranilnice 500 gld., iz deželnega fonda tudi 500 gld., pa gmotne razmere so v Kropi takó slabe, in občina je takó preobložena s prikladami, da je opravičena podpora od 200 gld. za l. 1886.

d) Po 100 gld. podpore nasvetuje se za:

18.) Prežganje v litijskem okraji za leto 1886., takó da dobi občina s hranilničnim darilom vred 500 gld., c. kr. okrajni šolski svet nasvetoval je 800 gld.

19.) Hrušica v ljubljanskem okraji dobila je že iz deželnega fonda 500 gld. za leto 1885., od hranilnice 200 gld. Z ozirom na skupne stavbene stroške (4800 gld.) naj se dovoli še 100 gld. dinarjev.

20.) Dolnji Semon. Novo šolsko poslopje je dozidano, a stroški še niso pokriti, da si je občina naložila po 30% od leta 1882. do 1885., torej se k že izplačanim 700 gld. z ozirom na revščino te občine dovoljuje še 100 gld.

Skupni znesek teh podpor bi znašal ravno 6000 gld., kakor se vidi iz priloženega izkaza, v katerem so navedene tudi tiste šolske občine, katere dobivajo za leto 1885. podpore iz hranilničnega darila, a na katere se deželni odbor ni mogel ozirati, ker so že dobivale primerne podpore iz deželnega fonda, ali pa, kakor za Bojance, ni pričakovati, da bi se tam zidala posebna šola, ker zanjo ni dovolj učencev.

Deželni odbor torej predlaga, naj deželni zbor dovoli za leto 1886. podpore za šolske stavbe sledečim šolskim občinam:

1.) Štrekljevec 500 gld., 2.) Veliki Gaber 500, 3.) Božakovo 500, 4.) Stari Trg pri Črnomlju 500, 5.) Griblje 500, 6.) Doberniče 500, 7.) Sv. Mihael pri Rudolfovem 500, 8.) Spodnji Logatec 300, 9.) Terzin 300, 10.) Petrova Vas 200, 11.) Smlednik 200, 12.) Zgornje Pirniče 200, 13.) Črni Vrh 200, 14.) Jesenice pri Radovljici 200, 15.) Sv. Ana pri Tržiči 200, 16.) Dobliče 200, 17.) Kropa 200, 18.) Prežganje 100, 19.) Hrušica 100, 20.) Dolnji Semon 100.

„Kaj pravite?“

„Nič. Le povejte, gospod Parizel.“

„No, ko sem Jacquesa zadnjič videl, zagotovil mi je, da ne misli še spisati oporoke.“

„Jacques Mellier v istini ni naredil oporoke, gospod Parizel, akopram je to namerjal zadnje dni. Smrt ga je ugrabila prej.“

Dedič ni mogel si kaj, da ne bi veselozvklilnil.

„Jaz vam celó moram povedati, gospod Parizel, če vam to dela veselje, da sem Jacquesu Mellieru zmerom odsvetoval, naj ne naredi oporoke Blanche-i Renaudovi na korist.“

„Kako? Vi ste to storili, vi?!“ klikne Parizel ves osupnel.

„Se ve da, gospod Parizel, to sem jaz storil!“

„O, gospod Rouvenat, vi ste poštenjak, v resnici: poštenjak!“

In bil je toli drzen, da Rouvenatu poproži roko. A Rouvenat mu v va-njo ne seže, temveč svoje roke obdrži za hrbtom.

„Kajti, vidite, gospod Parizel, jaz sem bil zmerom prepričan, da Jacquesu Mellieru, čegar faktotum sem bil, ni treba delati testamenta.“

Parizel je bil same radosti ves omamljen. „Gospod Rouvenat“, zakliče, „jaz namerjavam

seuillonsko pristavo obdržati; vi ostanete tu do smrti!“

„To upam.“

„In kar se tiče gospodičine Blanche... moj Fran je mrtev na njo; onadva naj se vzameta!... Vse gre mi po sreči; naposled sem dospel do svrhe! Jaz sem bogat in seuillonska pristava je moja!!!“

Zdajci se vrata odpró in na pragu se pokaže Lucila, resna in stroga. Počasu pristopi ter reče s zvonkim glasom: „Rada bi vender vedela, gospod Parizel, kako prihajate do seuillonske pristave?...“

22.

Ko Parizel ugleda to žensko, odskoči. Potem se obrne k Rouvenatu ter povpraša zadušnim glasom: „Kdo je to?“

„Vprašajte žensko samo“, zavrne Rouvenat. Lucila je bila pristopila do srede sobe.

„Ti vprašaj, kdo da sem, Josip Parizel? Tako pogledi me vender! Jaz se zovem Lucila Mellier!“

Vtis teh besed je bil strašansko. Parizel se še dlje umakne nazaj, prebledi kakor smrt ter vireč v mlado žensko hripne: „Lucila! Lucila!“ Naenkrat pa se ga loti obupna drznost ter zavpije: „To ni res! Lucila Mellier je izginila, Lucila Mellier je mrtva!“

„Meniš li?“ zakriči Lucila odločno, razdraženosti drhteč. „No, prav! Rouvenat, jaz nočem ostati skrita do povratka svojega sina. Skličite vso hišo, da vsi izvedo, da se je Lucila Mellier vrnila v hišo svojega očeta!“

Rouvenat hiti iz sobe ter zakliče, na stopnicah stoječ: „Mathias, Simonin, Brunet, Jean, pridite gor, in tudi ženske!“

„Ah!“ nadaljuje Lucila, obrnena proti Parizlu, „ti me nočeš spoznati, kdo da sem. Kaj mi je na tem? Jaz sem ti povedala, kdo sem; zdaj ti pa še hočem povedati, kdo si ti!...“

Ljudje s pristave so bili stopili drug za drugim v sobo.

„Josip Parizel“, deje Lucila, stegnivši roko proti svojemu sorodniku, „ti si malopridnik, meškužnež, hudobnik!“

Namesto da bi se Parizel ponižal, vzdigne še drzneje glavo.

„Ni dolgo tega“, govori Lucila nadalje, „poskusil si s svojim ‚vrlim‘ sinom, da bi Rouvenata v nočni tišini umoril!“

„Laž! laž!“ zakliče malopridnik.

„O, videla sem vse na lastne oči!“ déje Lucila žugaje. „Prišla sem še o pravem času, da sem klicala na pomoč. In jaz sem vama tudi za-

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Hrvatska regnikolarna deputacija prične te dni zopet svoje delovanje. Najprej naprosi saborsko predsedništvo, da postavi na dnevni red volitev jednega člana na mesto izstopivšega Kreštica. Kot kandidatje se imenujejo: Suvič, baron Zmajč in Kušević. Kot predsednik regnikolarni deputaciji izvoli se najbrže Buković.

Ogerski upravni odsek je naglo rešil predlogo o podaljšanju mandata na pet let. Kakor se misli, se pred zbornico predloga ne bode tako naglo rešila, ker bode opozicija porabila to priliko v napadanje na vlado. Vender je predlogi zagotovljena uže znatna večina.

Tu je dežele.

Med Srbijo in Bolgarijo nastalo je premirje, a vse kaže, da ne bode dolgotrajno, da se zopet vname vojska. Srbski narod baje na vsak način zahteva, naj se vojska nadaljuje, in kakor čitamo v nekaterih listih, sklenil je tudi srbski ministerski svet nadaljevanje vojske. Kaj poredko temu vlasti, osebno tam doli interesovani Avstrija in Rusija, je pač zdaj še težko določiti; na vsak način pa nam prihodnji dnevi prinesejo kaj pojasnila.

Črnogorski knez izjavil se je baje uže, kako hoče on postopati, če bi Srbiji pretela od Bolgarov nevarnost. Knez se je odločno izjavil, da se v slučaju nevarnosti za Srbijo hoče postaviti na njeno stran.

Slednja seja konference poslanikov bila je zopet brezuspešna. Angleška in Ruska sta tako različnih mnenj, da skoro ni nadeje, da se zjedinite. Težko da bi konferenca prišla do kakega vspeha. Turčija se je baje kar odločno izrekla, da je Angleška kriva, da se ne more doseči sporazumljenja. Angleška pač hoče na vsak način spodkopati ves vpliv Rusije na Balkanu.

V francoski zbornici odgovoril je ministerski predsednik Brisson na neko vprašanje, da vlada še ni določila dneva, kdaj se skliče kongres. Brice je stavil interpelacijo, katere namen je, naj se prepove nakupovanje žita za vojno v inozemstvu. Pri glasovanju se je zavrzel navadni dnevni red s 339 proti 127 glasovom, sprejel pa se je 355 proti 200 glasovom dostavek, s katerim vlada izreka, da je zadovoljna, da se pri državnih nakupovanjih jemlje ozir na domače kmetijstvo.

Iz Španije ni posebnih poročil. Do zdaj se še ni nikjer kalil mir. Višja politična in vojaška oblastva izrekajo zapored svojo udanost kraljici-vladarici. V severnih mejnih provincijah se je iz previdnosti proglasilo obsedno stanje. Pričakuje se, da ne nastanejo nikake resne prekucije.

kričala pri starem vodnjaku besedo, katero tudi danes ponavljam: „Morilca! morilca!“

„Laž! Laž!“ zasiče trepetajoči grešnik.

Lucila zmaje z ramama.

„Josip Parizel“, zakriči ona, „ti si tudi razbojnik, ropar! Predvčeraj po noči je nek mož pridrl v sobo Jacques Mellierovo, da bi ga oropal... Josip Parizel, ta mož si bil ti!“

„Laž! laž!“

„Josip Parizel, to še ni vse! Jacques Mellier se je vzbudil ter te je hotel prijeti. A zgrabil si ga za vrat ter ga poskušal zadušiti. Josip Parizel, ti si mojega očeta umoril!... Morilec! Morilec!“

„Laž! laž!“

Možje so hoteli skočiti v malopridnika. Lucila jim pomaje, da naj mirujejo.

„Josip Parizel“, zakliče ona zvonkim glasom, „jaz nisem bila navzoča pri smrtonosnem boji med tabo in ubogim mi očetom; kajti isti hip sem branila Blanche-o, gospodičino seuillonsko, proti tvojemu sinu, ki je baš tako zloben, kakor ti! Pa videla sem te, ko si uhajala skozi vrt!“

Nič ni moglo grešnika ponižati. Zmerom smelejše je pogledoval ter se drzno postavljal. Zlodjevo rezanje mu je zategovalo obraz.

(Dalje prihodnjica.)

Angleži vojujejo se zelo srečno proti Birmancem. Kakor poročajo najnovejša poročila, prosil je birmanski kralj Thibo premirja ter sprejel vse pogoje, katere so mu stavili Angleži. Da ti pogoji niso premehki, je gotovo, in kralj izgubil je vsled njih gotovo vso svojo kraljevo veljavo.

Razne vesti.

— (O zadnjih trenutkih kralja Alfonza) poroča se: Ponedeljek, 23. m. m., je konferiral kralj dolgo časa z nemškim poslancem, na kar se je z vodnjo Montpensier-ško na sprehod peljal. Domu vrnivši se padel je v omedlevico, ki je dve uri trajala. Ob 11. uri ponoči pripetilo se mu je to v drugič. Ponoči bil je razmerno miren. V torek zjutraj naznanili so to kraljici, ki je nemudoma z vso obitelji prišla v Pardo. Po dnevi se je čutil kralj boljšega in je celó dvakrat nekoliko jedi zavžil. Tudi noč je bila precej mirna; ob štirih zjutraj je pa zopet omedlel in ga je začelo dušiti. Ob 7. uri se je to zopet ponavljalo; proti osmi uri prišel je k zavesti in je želel videti princezine, katere je srčno objemal. Umrl je okolo 9. ure. Žalost kraljičina bila je nepopisljiva. Truplo kraljevo prepeljali so predvčerajšnjim v Madrid.

— (Zakaj Grška do sedaj ni vojne pričela?) Šele sedaj je prišel vzrok na dan, zakaj da se je Grška bojnim lavorikam odpovedala; to je zakrivil Grk Moraitines, ki je znašel smodnik, ki ne strelja. Poprej je to majhno kraljestvo smodnik iz Francoske in Angleške dobivalo, nekaj let sem ga je pa kupovalo v fabriki imenovanega Grka, ki je obljubil, dajati ga boljšega in bolj po ceni. Uže pri talski okupaciji leta 1882 pokazalo se je pa, da ta smodnik v nobenem oziru ne zadostuje. Patrone, ki so basane s tem smodnikom, se nočejo vžgati; še slabeje je pa z granatami, tako da bi grško topničarstvo moralo v vsaki vojni nolens volens nedelavno ostati. Moraitines se bode moral zaradi svoje patrijotične iznajdbe pred sodiščem zagovarjati. Vojni minister je pa sedaj v inozemstvu brzojavno naročil smodnik, ki bo pač za rabo. Med tem pa tudi Turčija za to skrbi, da tudi njen smodnik lepo suh ostane.

— (Svojo ženo umoril.) Iz Lugosa se poroča, da je tamkaj mestni uradnik Biberia 20. m. m. h kazenskemu sodišču prišel ter se sam ovadil, da je svojo ženo umoril. Vprašan, zakaj da je ta strašen čin izvršil, odgovoril je: „Ko včeraj zvečer iz pisarne domov pridem, ne najdem žene doma. Jaz čakam, noč je prešla, moja žena se ne povrne. Celo noč nisem mogel očesa zatisniti in sem jo povsod iskal, kjer sem upal najti jo. Proti štirim zjutraj grem domov, ves prestrašen in prepričan, da se je ženi kaka nesreča prigodila. Bilo je temu tako. Nesreča za-me. Moja žena pride . . . ob 8. uri . . . a ne sama. Jaz zahtevam od prišleca razjasnenje, a ta se mi zaničljivo v obraz smeje. Moja žena ga zagovarja. Vsled tega zgubim zavest in zgrabim nož. Potem bilo je vse pri kraji . . . Kaznujte me . . .“ Zoper zapeljivca njegove žene pričela se je tudi kazenska obravnava. Pač žalostne (uradne) razmere!

— (Otročja navada hudo kaznovana.) V trgu Blankenberg pri Bon-u tekkel je 10. t. m., kakor imajo otroci navado, deček za vozom in se je nanj obesil. Naenkrat zgrabi kolo njegovo nogo in preden mu je mogel kdo pomagati, prišel je pod voz, kateri ga je po polnem zmečkal. Truplo njegovo imelo je strašne rane. Med največimi bolečinami živel je še jedno uro, na kar ga je smrt odrešila.

— (Ljubezniv odgovor.) Stric: Vidiš, ljubi moj, samo v tvoje koristje, ako še prav dolgo živim. Jaz sem zelo varčen in ti bodem torej tim več zapustil, kolikor dalje da živim. — Stričnik: Ne dvojim o tem, stric, a jaz mislim, da ima vsaka stvar svoje meje.

Domače stvari.

— (Diplomo častnega občanstva.) Danes izročila sta gospodu deželnemu predsedniku baronu Winklerju v spremstvu dež. poslanca gosp. dr. Dolenca občinska zastopnika občine Hrenoviške, gospoda M. Premru z Ubelskega in H. Kavčič z Razdrtega, prav umetno izdelano diplomo častnega občanstva.

— (Petdesetletnico) svojega službovanja obhaja danes ravnatelj kranjske hranilnice, g. ces. svetovalc Rihard Janeschitz. Gosp. svečar pridobil si je z vzornim svojim službovanjem silno mnogo zaslug za razvoj in zdanje ugodno stanje kranjske hranilnice. Njegovo uspešno delovanje ne priznava samo javno mnenje, marveč dobil je tudi več cesarskih odlikovanj. Leta 1870 dobil je zlat križec za zasluge pri uspešnem delovanju kranjske hranilnice; v l. 1874 dobil je naslov cesarskega svetovalca, in l. 1883. podelilo mu je Nj. veličanstvo cesar viteški križ Fran Josipovega reda. Slavljenec dobil je danes od vseh strani gratulacije; tudi gospod deželni predsednik baron Winkler izrazil mu je osebno svojo čestitko.

— (Kranjsko obrtno društvo) ima v nedeljo, dne 6. t. m., ob 2. uri popoldne v gostilni g. Štruklja (Kolodvorske ulice) občen zbor. Razgovarjalo se bode o peticiji zaradi odprave obrtnega dela v kaznilnicah in o prošnji do kranjskega deželnega zbora zaradi uravnave dela v tukajšnji deželni prisilni delavnici.

— (Slovenščina pri železnicah.) Glavno ravnateljstvo južne železnice je odredilo, naj se na postajah na slovenskem ozemlju do Trsta napravijo tudi slovenski napisi. Sekcijski inženirji so dobili uže nalog, da izvedejo to naredbo.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo predstavljala se bode igra: „Stari korporal“.

— (Umrli) je dne 29. novembra Jurij Konšek, c. kr. poštar in posestnik v Trojani.

— (Dolenjsko pevsko društvo) priredi dne 6. decembra t. l. „pevski večer“ v slavni spomin Franceta Preširna, ter najljubnejše vabi vse svoje člane in one „Národne čitalnice novomeške“ k svečanosti, katera se bode vršila v prostorih Národnega Doma v Rudolfovem. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vspored: 1.) „Svečanostni govor“. Gosp. prof. L. Koprivšek. 2.) „Strunam“. Pesen Fr. Preširna. Osmospev, zložil K. Mašek. 3.) „Nazaj v planinski raj“. Pesen S. Gregorčiča. Mešani zbor, zložil A. Nedved. 4.) „Planinar“. Moški zbor, zložil K. Mašek. 5.) „Neiztrohnelo srce“. Balada Fr. Preširna. Deklamuje gđc. Pavlina Martinakova. 6.) „Sanja“. Čveterospev, zložil K. Mašek. 7.) „Slovo od domovine“. Pesen J. Lebana. Mešani zbor, zložil A. Leban. 8.) „Domočutstvo“. Pesen Nožarjeva. Moški zbor, zložil Dav. Jenko.

— (Duhovenske spremembe v lavantinski škofiji.) Župnijski oskrbnik v Središči, gosp. P. Skuhala, imenovan je župnijskim oskrbnikom v Veliki Nedelji. Župnijskim oskrbnikom v Središči imenovan je g. Vilibald Venedig, kaplan v Ormožu. Prestavljena sta gg. kaplana: Josip Satler v Veliko Nedeljo in Ivan Stajnko iz Velike Nedelje v Ormož.

— (Nesreča.) Iz Gorice se poroča: Pred kratkim utonil je v Soči v Stračicah delavec Vitori, kateri je 53 let služil v Ritterjevih tovarnah. Peljal se je v družbi drugih 6 delavcev v čolnu po Soči, kar se nenadno čoln prevrne; drugi so se rešili, Vitoriju pa se je ovila vrv okolo vratu in ni se mogel več rešiti iz vode. Jednaka žalostna usoda zadela je tudi njegovega očeta.

— (Tržaško svobodno pristanišče.) Pristanišče v Trstu in na Reki izgubita svojo svobodo, vsaj tako se poroča iz Budimpešte v „Presse“: „Kakor čujem, se v novi carinski in trgovinski zvezi določi za odpravo svobodnega pristanišča v Trstu in na Reki prekluziven rok, v katerem se mora izvesti odprava obeh svobodnih pristanišč.“

Statistični podatki.

Svetovna občila.

(Dalje.)

Omeniti imamo še tri brzajavne proge, družeco krajno Evropo s krajno Azijo, Afriko, Avstralijo. Prva proga vodi iz Plymoutha po Atlantovskem morju, po cesti Gibraltarski, Sredozemnem morju v Aleksandrijo in Kajiro z vejo v Hartum, iz Kajire vodi dalje po Rdečem morju v Aden (v južni Arabiji) s progo okolu vzhodnje Afrike v Kapštadt s postajami v deželi Sualhelcev, Sofalcev, Kafrov; iz Adena drži potem po dnu Arabskega morja (med Arabijo in Indijo) v Bombaj. Druga proga leti iz Hamburga čez Berlin, Dunaj, Budapešto, Bukreš, Carigrad, po mali Aziji, Bagdad, po Peržanskem zalivu, južnem Beludžistanu, čez Hai-

derabad v Bombaj, kjer se združijo s prvo progo. Iz Bombaja drži čez Indovsko v Madras (v Bengalskem zalivu) z vejo v Kolombo (na otok Ceylon), iz Madrasa v Singapur, v Batavijo (na ot. Java), v Port Darwin (severna Avstralija), dalje po sredi avstralske zemlje do Port Augusta, kjer se razveji na zapad v Perth; iz Port Augusta drži v Melbourne z vejo v Tasmanijo, iz Melbourne v Sydney z vejo proti severu v Karpentarski zaliv, iz Sydneya vodi v Riton (na severu Nove Zelandije), in od tod se razveji proti severu v Avekland in proti jugo-zapadu v Biverton. — Mnogo krajša je tretja proga. Pelje iz Gdanska čez Varšavo, Krakovo, Levov, Črnovce, Odeso, čez skorotok Krim v Tiflis, Tabris (v Perziji), Teheran, Isfahan ter jo zavije v Perzijski zaliv, in tu, v morju, se združijo z drugo progo.

Severnoevropska brzojavna proga pa gre iz Petrograda čez Gdansko, Berlin, skozi Belgijo, v London. Tu se razveji. Ena črta jo zavije iz Londona, čez (Francosko) Bretanjo ter nadaljuje pot po morskem dnu v (severno) Ameriko, in na jugu Nove Fundlandije se zjedini s črto, gredočo iz Londona čez Liverpool, Dublin, York v Ameriko. Od tod gresta nekaj sto milj spojeni, a potem se spet razdružita (na morju), takó da ena vodi v Boston po kopnem, druga po vodi. Iz Bostona v Njujork je brzojav le v eni progi. V Njujorku se delita na dvoje; ena veja drži po sredi Zjedinjenih držav čez Čikago, Slanojezerje (mormonsko mesto) v S. Francisko (v Tihem morju; iz S. Franciska se brzojav nadaljuje proti severu čez Takamo, Westminster, do jezera Dease, druga veja krene iz Njujorka proti jugu, po Floridi v Havano (ot. Kuba), Santjago na Jamajko. Iztegnivši prozico po Karajbskem morju v Kolon (pri tesnini Panama) gre imenovana proga iz Jamajke po Malih Antilih, v Demeraro (britska Gujana, na severu južne Amerike) ter gre potem ob vzhodu južne Amerike s postajami Panamaribo, Kajena, Pernambuko, Bahija, Žanejro, do Montevidea. Tu (v Atlantskem morju) jo zavije po sredi Argentine v Valparaiso (v Tihem morju), ter jo krene proti severu v Kaljao (Peruv).

(Dalje prihodnjič.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Carigrad, 1. decembra. Proklamacija Turčije pozivlje vzhodnorumelijski narod in oblastva, naj se vrnejo od zmot, v katere so jih po lastnih koristih hlepeče osebe zapeljale ter naj bodo zopet pokorni. Dobrohotnost sultanova bode vse spregledala.

Niš, 1. decembra. Iz avtentičnega vira se poroča, da bolgarska obdolžitev, da so Srbi po premirju dné 28. m. m. zvečer streljali na Vidin, ni bila utemeljena. Lešjanin prenehal je z napadanjem dné 28. novembra ob 6. uri zvečer. Bolgari pa so vender ob 10. uri po noči pričeli streljati ter streljali jedno uro; napali so Srbe, a ti so jih odbili.

Pirot, 1. decembra. Srbi so dné 29. novembra zopet napali Vidin. Knez naznanil je ta dogodek zastopnikom vlastij ter se izjavil Khevenhüllerju, da se ne bode čutil več zavezanega z dano obljubo, če vojska od srbske strani takoj ne preneha.

Dunaj, 30. novembra. Novi italijanski poslanik Nigra predložil je danes svoje pooblastilo.

Budimpešta, 30. novembra. Cesarica brzojavila je Tiszi povodom desetletnice: Povodom slovesnosti Vašega desetletnega uspešnega delovanja kot ministerski predsednik sprejmite tudi Moja odkritosrčna voščila. Gospod nebeški podeli naj vam trdno zdravje in primerno vstrajnost, da boste mogli še mnogo let s svojim bistrim pogledom in znano delavnostjo truditi se za procvitanje ljubljene ogerske domovine.

London, 30. novembra. Oficijalna poročila iz Rangoona pravijo: Birmanški kralj zahteval je premirje ter sprejel vse ponujane pogoje; vsled tega udale so se trdnjave z 28 topovi, in birmanska armada položila je orožje.

Petrograd, 30. novembra. Ruski listi govorijo o javni podpori Avstrije do Srbije ter vprašajo, kako se bode obnašala Rusija, katera je

odrekla lojalno Bolgariji vsako podporo. „Novoje Vremja“ vpraša, z ozirom na Khevenhüllerjevo posredovanje, v kaki zvezi je postopanje Avstrije s soglasjem vlastij ter izreka bojazen, da bode premirje trajalo le toliko časa, da si kralj Milan zopet zbere moči.

Niš, 30. novembra. Kralj je danes dopoldne sim dospel. Grof Khevenhüller, kateri se je tudi vrnil, jahal je sam iz Palanke v Pirot. Tam so ceste vse polne mrtvih; na nakupičnih truplih ležal je srbski nadčastnik, 40krat preboden z bajonetom. Knez Aleksander stanuje v hiši okrožnega sodnika Valente; tam vršilo se je posvetovanje z avstrijskim poslanikom. Knez podpisal je po daljšem obotavljanju ukaz, naj preneha vojska. Čez tri ure se je Khevenhüller vrnil sim. Tu se je delj časa razgovarjal z ministrom Garašaninom. — Srbski narod zahteva, naj se nadaljuje vojska ter upa na zmago.

Četinje, 30. novembra. Uradni „Glas Crnogorca“ izjavlja, dasi Črna Gora obsoja vojsko med Srbijo in Bolgarijo, da bi v trenutju, ko bi od Bolgarije pretela Srbiji prava nevarnost, kot srbska država stopila na stran Srbije.

Telegrafčno borzno poročilo

z dné 1. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.20
„ „ „ srebro	82.65
Zlata renta	108.80
5% avstr. renta	100.05
Delnice narodne banke	873.—
Kreditne delnice	286.—
London 10 lir sterling	125.55
20 frankov	9.98 ⁵
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.75

Tujci.

Dné 29. novembra.

Pri Maliči: Danzinger, Neubauer in Petersen, trgovci, z Dunaja. — Just, potov., iz Brna. — Inkret, zaseb. uradnik, iz Stainza. — Königsberg iz Zagreba. — Fracs pl. Ehrfeld, bankir, iz Celovca. — pl. Krimluizi s soprogo iz Sarajeva.

Pri Slonu: Fischer, potov., iz Budimpešte. — Dr. Constantini s soprogo, iz Pazina.

Pri Juž. kolodvoru: Woruschek, zasebnica, iz Postojne.

Umrli so:

Dné 28. novembra. Martin Bayer, umirov. strojovodja, 60 l., Sv. Petra cesta št. 30, káp.

V civilni bolnici:

Dné 27. novembra. Miha Stare, delavec, 27 let, septicaemia.

Dné 28. novembra. Neža Schafer, delavčeva soproga, 46 l., vodenica.

Dné 28. novembra. Marija Gorini, delavčeva soproga, 41 l., za rakom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
29. novembra.	7. jutraj	735.55	10.4	zpd. sl.	obl.	0.00
	2. pop.	735.51	11.8	szpd. sl.	p. js.	
	9. zvečer	735.98	9.2	zpd. sl.	obl.	

Prostovoljna dražba posestva.

Podpisani naznanjam, da bom hišo pri Fari na Blokah št. 2, katera je na lepi legi, ravno pred farno cerkvijo, prilična za vsako kupčijo, kakor tudi k tej hiši spadajoča zemljišča, in sicer: 3 orale 769 sežnjev njiv, 3 orale 314 sežnjev travnikov, 5 oralov smerekovega in 5 bukovega gozda, iz proste roke dné 3. decembra t. l. dopoldne na javni dražbi prodal. Katerega veseli, to kupiti, naj se omenjeni dan oglasi pri Fari v moji hiši. — Hiša sestoji iz 5 sob s štacuno vred, 2 kletij s hlevom, skednja in kozolca. (175) 2—2

Ivan Tomc,
posestnik.

Mnogo tisoč

oseb je vsled pregleda in navoda knjižurice „Der Krankenfreund“ (Priatelj bolnikom) z preprostimi domačimi zdravili samo ozdravelo. Nobeden bolnik naj torej — naj uže boleha na katerikoli bolezni — ne zamudi, naročiti si malo knjižico iz Richterjevega zalagateljskega zavoda v Lipsiji. Treba pisati tja le na korespondenčnem listku n. knjižica se mu vpošlje brez troškov. (147) 21-5

Nove nasoljene slanike

lov 1885. l., lepe, velike in debele, pošteno robo, razposilja blizu v 10 funtnih sodčkih po pošti (v sodčkih je blizu 40 slanikov) za 1 gld. 79 kr. franko proti povzeli

A. Jonas' Witve. Gröslin a. d. Ostsee.

(172) 10—4

V našem založništvu se dobiva:

Odkritje Amerike.

Predelal H. Majar.

Trije deli — 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno skupje vezani 1 gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

O tej knjigi piše prvi naš leposlovni list „Ljublj. Zvon“: „Lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode zategadelj hvaležen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini. Prišla je na svetlo v Ljubljani pri Bambergu in ves naslov jej je: „Odkritje Amerike.“ Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih o I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Pizaru. Papir je, kakor se taki knjigi spodobi, močan, tisk lep, pravilen in razločen, vsa vnana oblika prijetna in prikupljiva in tudi cena blizu 30 tiskovnih pol obsežni, trdno v platno vezani knjigi ne previsoka. Ako se ozremo po naši književnosti, pritegniti moramo, da razun Ciglar-Tomšičeve „Sreče v nesreči“ ne poznamo knjige, ki bi tako prijala mladim slovenskim bralcem, kakor Majarjevo „Odkritje Amerike“. Preverjeni smo, da se ta lepa knjiga skoro udomači po slovenskih hišah in šolskih knjižnicah.“

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Tržaška

komercijalna banka

v

Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnikih po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36—23

V založništvu našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navodu (58) 35

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), ulesa, bolezni soča in v mehurji, poluoije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dobi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanju. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariabillerstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popoldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.